

Eva Pontoppidan och Pasty varken hör eller ser något annat än hinder och varann när de tävlar.

Oavsett funktionshinder går det att tävla i agility bara

Samspelet med hunden fungerar

Man skulle kunna tro att förutsättningen för att bli en framgångsrik agilityförare är att man kan höra, se och har friska ben att springa med. Men så är det faktiskt inte. Hundsport har träffat tre förare som visar att det är än viktigare att man är ambitiös, viljestark och har ett bra samarbete med sin hund.

Agility marknadsförs som en tävlings-sport med fart och fläkt. Och visst stämmer det. Det ekipage som har minst fel och snabbast tid vinner ju.

Dock är det bara hundens tid som räknas, inte förarens. En förare behöver tack och lov inte alls röra sig lika långt och snabbt som sin hund under ett lopp. I varje fall inte om hunden är tränad både utifrån sina egna och sin förares förutsättningar.

På tävlingar kan man därför se förare i väldigt varierande storlekar, åldrar och kondition, som med framgång tar sig igenom banorna med helt olika handlingsstilar. En del är blixtnsnabba och hur viga som helst. Andra är det inte, av olika anledningar. Det enda som spelar någon roll är att samspelet med hunden fungerar.

Samspelet är det viktigaste

När jag anmälde mig till min första agilitykurs, för snart sex år sedan, var jag mycket skeptisk. Jag hade blivit övertalad av en kompis och var övertygad om att det där med att springa och samtidigt få hunden över hinder inte var något för mig. För eftersom jag är född med klumpfot har jag i hela mitt liv varit mycket medveten om att jag inte kan röra mig med någon större smidighet.

Det visade sig snabbt att min tax Diva tyckte att det var otroligt häftigt med alla hinder. Och redan under det första kurstillfället smittade hennes entusiasm av sig på mig. Helt plötsligt

nöjde jag mig inte med att acceptera att jag inte kan springa, utan jag ville hitta en lösning på problemet. Så vi tränade. Och vi tränade.

En försommarekväll några veckor efter kursavslutningen samsades vi om hindren med **Eva Pontoppidan** och hennes blandras (rottweiler/ labrador) Jessie.

Eva är hörselskadad sedan födseln, vilket aldrig har hindrat henne från att tävla med sina hundar.

I dag heter tävlingspartnern Pasty, en fyraårig australian shepherd, som

problem att tävla på grund av min hörselskada. Det är värre med lydnaden och bruket än agilityn, eftersom det kan vara svårt att höra tävlingsledarens kommandering i fria följt. Agilitydomarens visselpipa har jag inga svårigheter att höra, förklarar Eva.

Visserligen har hon vid några tillfällen missat att domaren har blåst för att hon och hennes hund har diskat sig. Men det är inget unikt. Det är vi många som har gjort. Är man helt fokuserad på loppet stänger man ute allt annat. Det som däremot är svårt för Eva att höra är speakern och inroparen.

– Jag brukar kolla vem som har startnumret före mig, redan när jag kommer till tävlingsplatsen. Dessutom ber jag inroparen att vara observant och förvarna mig, om det inte finns nummerskyltar.

Mynta är inte bara en duktig agilityhund, utan även Catharina Lundbergs ledarhund.

gärna sysslar med lydnad, sök och framför allt agility. Förra året lyckades han och Eva ta två cert.

– Jag är en tävlingsmänniska och trodde aldrig att det skulle vara några

Oftast har Eva sin hörapparat på sig när hon tävlar. Men om det blåser eller regnar för mycket funkar det inte, även om hon tar på sig en skyddande keps. Och i ridhus hör hon inte hur

AV **MARI EDMAN, TEXT & YVONNE ÖSTER, LASSE MOELL, ÅSA HÄGGLUND, BILD**

högt hon kommanderar, på grund av att det ekar.

Det som verkar vara allra knepigast för Eva är att gå kurs. Precis som alla andra vill hon ju få ut så mycket som möjligt av instruktörens tips, så det har hänt att hon har beställt en tolk. Men det är inte alltid en idealisk lösning. Dels är det svårt att få tag i tolkar, dessutom är de sällan insatta i agility-sporten.

Evas hörselskada påverkar dock inte hennes handling i någon större utsträckning.

– Kanske är jag tydligare än en del andra i mitt kroppsspråk. Jag är ju van att uttrycka mig med hjälp av kroppen. Men jag vet inte. Jag har aldrig jämfört. Däremot vet jag att jag använder rösten mindre nu med Pasty än jag gjorde med Jessie. Hon var inte så lyhörd eller snabb, så henne fick jag mana på mer.

Första tävlingen

Någon månad efter mitt första möte med Eva deltog Diva och jag i vår första lilla inofficiella agilitytävling. Eva och Jessie var också där, liksom **Catharina Lundberg** och hennes papillon Mynta. – Vi hade åkt hem till Stockholm från lantstället i Dalarna för att kunna debutera inofficiellt på den tävlingen, berättar Catharina i dag, fem och ett halvt år senare.

Mynta är Catharinas första agilityhund. Hon arbetar otroligt självständigt på agilitybanan, tack vare att Catharina har tränat henne till att göra det. Mynta är van att ta ansvar för både sig och

MARI EDMAN
E-POST: edman.mari@mbox300.swipnet.se

matte i olika sammanhang, eftersom hon även är synskadade Catharinas ledarhund.

– När jag starroperades 2001 såg jag nästan ingenting. Och jag har aldrig sett så bra som jag gör i dag. Nu kan jag till och med, om det är stor kontrast mellan hindren och underlaget, se två hinder i följd, beskriver Catharina.

Hon kan alltså varken se vad det står på nummerskyltarna eller få en överblick över några kombinationer. Trots detta tävlar Catharina i dag även med Myntas dotter och dotterdotter i både agility och lydnad. Och det med framgång. Mynta är uppflyttad till både hopp- och agilityklass III.

– Jag tänkte nog inte så mycket när jag anmälde mig till min första kurs, utan det var för att Mynta verkade tycka att det var så roligt. Det jag minns bäst är att instruktören skrek: "Du som har varit blind i hela ditt liv ska väl kunna springa rakt", säger Catharina och skrattar.

Kunde hon inte springa rakt från början, så lärde sig Catharina det under sina första tävlingsår. Då fanns fortfarande den gamla startklassen, där banorna ofta var formade som ett M eller S.

– Om de banorna hade varit lika svåra som klass I-banorna är i dag hade jag nog gett upp. Nu fick jag istället blodad tand, eftersom det gick bra ibland. Jag tycker att det är mycket lättare att träna om jag har ett mål. Då känns träningen mer meningsfull.

För att det ska funka att tävla för Catharina så är banvandringen väldigt viktig. Att den i dag bara brukar vara cirka tio minuter lång är ett problem.

– Folk hinner ju inte hjälpa mig längre. Jag måste lära mig både var hindren står och var jag ska placera mig. Och det tar tid nu när vi tävlar i trean. Men det är ju roliga banor.

För att göra det enklare för både sig själv och hundarna försöker Catharina lära hundarna de olika hindernamnen, så att det inte ska spela så stor roll om hon är lite felplacerad när till exempel däckret och A-hindret står bredvid varandra.

– Med Mynta funkar det ganska bra. Men hennes dotter Cleo blir för-

bannad och biter mig i tröjarmen när hon inte förstår.

Per-Ove fick mig att tappa hakan

Varken Eva eller Catharina har problem med att röra sig. Men det finns det en hel del agilityförare som har. Beroende på till exempel whiplash-skador, ryggvärk och hjärtfel. För att nämna några åkommor.

På en tävling i Leksand i somras tappade jag dock hakan. Då fick jag för första gången se Per-Ove Näs-lund som, trots att han har en benprotes, har lyckats med konststycket att tävla agility i fyra år.

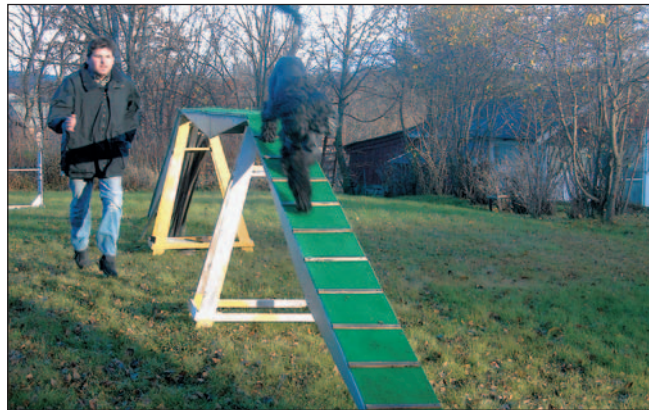
– Jag var med om en bilolycka 1993 och skadade vänsterbenet. Men sedan jag satte in en höftprotes för två år sedan går det riktigt bra att springa, trots att jag även har ont i min högerfot. Fast visst har jag varit på väg att ge upp flera gånger, erkänner Per-Ove.

Han och hans portugisiska vattenhund Attle tävlar i agilityklass II och

Per-Ove berättar att han har läst allt han har kommit över om operant in-läring och klickerteknik och nästan uteslutande använt sig av den metoden i sin träning. Visst har det tagit tid. Men i dag ser han resultatet när femåriga Attle pinnar på som sjutton, vilket inte alltid är så självklart för en portugisisk vattenhund.

– Han varken frågar eller snurrar, men det gäller att jag är tidigt ute med min information. Oftast blir jag förvånad över att jag faktiskt hinner placera mig på rätt ställen. Jag håller mig helst bakom Attle, men om jag tycker att det känns naturligt kan jag även göra en piruett. Jag tycker dock att det verkar vara en mode-nyck med alla framförbyten som en del förare gör i tid och otid nuförtiden.

Hur en agilityföres handling ser ut spelar ingen roll, så länge hunden begriper signalerna. Och tur är väl det. Om förarens rörelser poäng-bedömdes hade nog inte antalet

Attle är tränad i att arbeta mycket självständigt, så det gör inget att Per-Ove Näs-lund inte kan springa så fort.

hoppklass III. Till skillnad från hur det är för Catharina, så är banorna i de lägre klasserna värst för Per-Ove.

– De är ju gjorda för att man ska hinna springa med hunden. Jag valde att träna Attle redan från börjar till att ta egna initiativ. Både för att jag visste att jag inte skulle hinna springa med och för att stärka hans självförtroende. Han har fått vara lite galen.

tävlingsekipage ökat i en sådan hastig takt som de gör för tillfället.

Det enda man kan göra för att ha kul och nå framgång är att jobba på att hitta en stil som funkar både för en själv och hunden. Är man ambitiös, har en vilja av stål och ett gott självförtroende så kan det funka att tävla i agility, även om man knappt hör, ser hindren eller ens har två friska ben att springa med.